

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶ**

**ԹԱԼԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
2017-2021 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ**

ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ

ՀՆԳԱՄՅԱ

ԾՐԱԳԻՐ

Մշակվել է՝ համայնքի ղեկավարին կից, խորհրդակցական կարգով գործող
ՀՀԶԾ կառավարման հանձնաժողովի կողմից

Ներկայացվել է՝ համայնքի ղեկավար Ս. Արամյանի կողմից

ԹԱԼԻՆ 2016թ

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

- 1.Ներածություն - 3
- 2.Համայնքի իրավիճակի նկարագրություն - 4
 - 2.1.Համայնքի ընդհանուր նկարագրություն -4
 - 2.2.Համայնքի սոցիալ տնտեսական իրավիճակը -5
 - 2.3.Համայնքում իրականացվող ծրագրերը -9
 - 2.4.Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի նկարագրություն և ֆինանսական կանխատեսումները- 11
 - 2.5.Զարգացման խոչընդոտներ և դժվարություններ - 12
 - 2.6.Համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների (ՈՒԹՀՍ) վերլուծություն - 12
- 3.Նպատակների սահմանում և գործողությունների պլանավորում - 13
 - 3.1.Համայնքի զարգացման տեսլական - 13
 - 3.2.Համայնքի զարգացման անմիջական նպատակներ - 14
- 4.ՀՀԶԾ ֆինանսավորում - 22
- 5.ՀՀԶԾ (մշտադիտարկում) մոնիթորինգ-22
- 6.ՀՀԶԾ վերաբերյալ իրազեկում-23
- 7.ՀՀԶԾ իրականացումը-23
- 8.ՀՀԶԾ գնահատում-23
- 9.ԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄ-24

Հավելված 1 - Ծրագրերի անձնագրեր -25

Հավելված 2 - 30

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Արագածոտնի մարզի Թալին քաղաքային համայնքի 2017-2021թթ. զարգացման հնգամյա ծրագիրը (ՀՀԶԾ) մշակվել է՝ հիմք ընդունելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների (ՏԻՄ-երի) իրավասություններն ու լիազորությունները նրանց գործունեության բնագավառներում (ոլորտներում), ՀՀԶԾ-ի մշակման մեթոդաբանական առանձնահատկությունները և ծրագրային հիմքերը:

Ներկայացվող ՀՀԶԾ-ն առաջիկա հինգ տարիների համար հանդիսանալու է Թալին համայնքի զարգացման հիմնական փաստաթղթերից մեկը: Այն մշակվել է մասնակցային եղանակով՝ հաշվի առնելով համայնքի շահագրգիռ բոլոր կողմերի առաջարկությունները: Հարցումների միջոցով վեր են հանվել համայնքի բնակիչներին հուզող խնդիրները, դրանք գնահատվել են համայնքային ժողովի ժամանակ համայնքային ակտիվ խմբերի կողմից և դասակարգվել ըստ առաջնահերթության:

ՀՀԶԾ-ն իրենից ներկայացնում է համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի համալիր վերլուծության և առկա հիմնախնդիրների բացահայտման, ֆինանսական և տնտեսական ռեսուրսների գնահատման արդյունքում նպատակային զարգացման տեսանկյունից ձեռնարկվելիք քայլերի ամբողջություն, որը նախատեսում է ռազմավարական քաղաքականությամբ համայնքի խնդիրների արդյունավետ լուծում և նպատակային բյուջետավարման գործընթացի իրականացում: ՀՀԶԾ-ն ներառում է նաև Թալին համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամների նախընտրական ծրագրերի բաղադրիչները: Թալին համայնքի ներդաշնակ և համաչափ զարգացման, Թալինի բնակիչների բարեկեցության ապահովման համար առաջիկա հինգ տարիներին ընդունված ծրագիրը հանդիսանալու է համայնքի զարգացման ամենօրյա փաստաթուղթը:

Առաջիկա հինգ տարիների համար Թալին համայնքի զարգացման հիմնական ուղղությունները և գերակա ոլորտներն են՝

- Գյուղատնտեսության զարգացումը, որը ենթադրում է հողօգտագործման ձևերի արդիականացում, ոռոգման համակարգի ներդրում, գյուղատնտեսական կոոպերատիվների ստեղծում, մշակովի հողերի ավելացում, գյուղատնտեսական արտադրանքի մշակման փոքր և միջին ձեռնարկությունների ստեղծում:
- զբոսաշրջության զարգացում և սպասարկող ծառայությունների ոլորտի ընդլայնում
- համայնքում առկա գործող արտադրական ձեռնարկությունների՝ արտադրական կարողությունների ընդլայնում և գործունեությունը դադարեցրած արտադրական ձեռնարկությունների վերագործարկում : Որպես զարգացման ծրագրում ուշադրության արժանի հնարավոր ուղղություններ, պետք է նշել աղամանդագործությունը, ոսկերչությունը և ժամացույցների արտադրությունը, քանի որ աշխատատեղերի ստեղծումն ակնկալվում է հիմնականում այդ ոլորտներում և համայնքում առկա են նշված ոլորտներում աշխատանքի փորձ ունեցող մասնագետներ և բանվորներ: Նախկինում համայնքի տարածքում գործել են <<Դայմոթեք>> ՓԲ և <<<<Հայք>> ժամացույց և ոսկերչություն>> ՍՊ ընկերությունները:

Համայնքի զաչգացման հիմնական պրոբլեմները, խոչընդոտները և դրանց ծնող պատճառներն են՝

- աշխատատեղերի բացակայությունը, որի պատճառով համայնքում փաստացի բնակվող բնակչության թիվը գնալով նվազում է, կրթված երիտասարդները թողնում են համայնքը և գնում Երևան կամ արտասահման

- ոռոգման համակարգի բացակայությունը, որի պատճառով գյուղատնտեսական նշանակության հողերը մշակվում են ոչ ամբողջությամբ, իսկ մշակվող հողերից ստացվող բերքի արդյունավետությունը ցածր է:
- համայնքի ֆինանսական ռեսուրսների սղությունը
- բնակարանային շինարարության բացակայությունը և այլն:

Ծրագիրը բաղկացած է 3 գլխից:

1-ին գլխում ներկայացվում է համայնքի իրավիճակի նկարագրությունը՝ համայնքի ընդհանուր նկարագրությունը, սոցիալ տնտեսական իրավիճակը, իրականացվող ծրագրերը, ֆինանսական իրավիճակի նկարագրությունը և ֆինանսական կանխատեսումները, զարգացման խոչընդոտները և դժվարությունները, համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների (ՈւԻԹՀՍ) վերլուծությունը:

2-րդ գլխում ներկայացվում է նպատակների սահմանումը և գործողությունների պլանավորումը՝ համայնքի զարգացման տեսլականը, անմիջական նպատակները:

3-րդ գլխում ներկայացվում է ծրագրի ֆինանսավորումը:

2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

2.1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Թալին քաղաքը գտնվում է Արագած լեռան հարավ-արևմտյան փեշերին, ծովի մակերևույթից 1585 մետր բարձրության վրա: Հեռավորությունը մայրաքաղաքից կազմում է 70 կմ, մարզկենտրոնից՝ 48 կմ: Թալին քաղաքով է անցնում է Հյուսիս-Հարավ միջպետական նշանակության ավտոմայրուղին: Թալին քաղաքը նախկինում եղել է Թալինի շրջանի վարչական կենտրոնը:

Բնակլիմայական պայմանները փոփոխական են, հիմնականում ցամաքային և ոչ բարենպաստ գյուղատնտեսության համար: Հողերը հիմնականում ոռոգովի չեն և բերքատվությունը մեծ կախում ունի տարվա տեղումներից: Ձմեռը չափավոր ցուրտ է, ամառը զով, երբեմն էլ շոգ ու երաշտ: Գարունը շուտ է բացվում, աշունը ուշ վերջանում: Ձնածածկույթը տարածքում տևական չի լինում, ուղեկցվում է բքի վերածվող ուժեղ քամիներով: Գարնանը լինում են տեղատարափ անձրևներ: Տարեկան մթնոլորտային տեղումների քանակը տատանվում է 400-450 մմ-ի սահմաններում: Տարածքը քարքարոտ է, կան շատ բլուրներ, ձորեր, ձորակներ, լեռներ և անհարթ տարածություններ:

Համայնքն ունի 4395,83 հա հողատարածք, այդ թվում վարելահող 1190,47 հա, բնակավայրի նպատակային նշանակության հողեր 411,42 հա:

Թալինի բնակչությունը 2016 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կազել է 7318 մարդ, որից 3544 -ը տղամարդիկ են, 3774 -ը՝ կանայք ու աղջիկներ:

Բնակչության տարիքային կազմը հետևյալն է՝

- 0-4 տարեկան – 431 մարդ
- 5-7 տարեկան – 291 մարդ
- 8-15 տարեկան – 682 մարդ
- 16-62 տարեկան – 5213 մարդ
- 63 և ավելի տարեկան – 701 մարդ

Բնակչության սոցիալական կազմն այսպիսին է՝

- աշխատունակ բնակչություն – 4828 մարդ
- նպաստառուներ – 1022 մարդ
- փախստականներ – 53 մարդ
- պատերազմի մասնակիցներ – 76 մարդ
- կենսաթոշակառուների թիվը – 1086 , այդ թվում տարիքային և աշխատանքային թոշակառուներ՝ 585 մարդ
- հաշմանդամներ - 501 մարդ
- միակողմանի ծնողազուրկ երեխաներ – 34 մարդ
- ժամանակավոր կացարաններում բնակվող ընտանիքներ – 21
- գործազուրկներ – 3768 մարդ
- տնային տնտեսությունների թիվը – 1874
- ընտանեկան նպաստի համակարգում հաշվառված ընտանիքների թիվը – 400 , այդ թվում նպաստառու ընտանիքների թիվը – 260:

2.2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍՈՑԻԱԼ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ

Համայնքի ընդհանուր տարեկան բյուջեն 155000,0 հազ. դրամ է, որի մեջ սեփական եկամուտների բաժինը 30% - ի սահմաններում է:

Համայնքում կա երեք արդյունաբերական ձեռնարկություն , որոնցից մեկը ,որն զբաղվում էր ադամանդե քարերի մշակմամբ, ունենալով բավականին մեծ արտադրական հզորություն, արդեն մի քանի տարի է չի գործում, իսկ մյուս երկուսը գործում են , որոնցից մեկը զբաղվում է կաթնամթերքի արտադրությամբ, իսկ մյուսը զբաղվում է հակակարկտային կայանների արտադրությամբ: Այս երկու գործող ձեռնարկությունները իրենց արտադրանքը հիմնականում սպառում են հանրապետության տարածքում:

Համայնքի տարածքում մատուցվող հիմնական ծառայություններն են- ջրամատակարարումը, ջրահեռացումը, էներգամատակարարումը, գազամատակարարումը, կապի և փոստային ծառայությունները, որոնք իրականացվում են հանրապետությունում նշված ծառայություններն իրականացնող ընկերությունների Թալինի մասնաճյուղերի կամ տեղամասերի կողմից: Համայնքի աղբահանությունը իրականացվում է Թալինի կոմունալ ծառայություն ՀՈԱԿ –ի

կողմից, իսկ տրանսպորտային ծառայությունը համայնքապետարանի և Թալինի <<ԱՏՃ>> ՓԲԸ – ի կողմից:

Համայնքում արտադրվող հիմնական գյուղատնտեսական արտադրանքը հացահատիկն է (ցորեն և գարի), կաթը և միսը: Արտադրանքի ծավալները մեծ չեն , հիմնականում ունեն սեփական սպառման նշանակություն, քանի որ ոռոգման ջրի բացակայության պատճառով հացահատիկի բերքատվությունը շատ ցածր է և ոչ երաշխավորված, անասնակերը գնովի ,որի արդյունքում ստացվում է բարձր ինքնարժեքով գյուղատնտեսական արտադրանք ,որի ծավալները տնտեսապես շահավետ չէ ավելացնել: Թալին համայնքի հողատեսքերի դիրքադրությունը բարենպաստ է հացահատիկային կուլտուրաների արտադրության և անասնապահության համար: Հացահատիկային կուլտուրաների արտադրությունն ու անասնապահությունը հանդիսանում են Թալին համայնքի տնտեսական զարգացման կանխորոշող ոլորտ : Սակայն այս երկու ոլորտները ներկայումս ունեն ցածր զարգացվածության տեմպ, որը պայմանավորված է ոլորտների ցածր կապիտալացման աստիճանով , վերամշակման տեխնոլոգիաների ու ոռոգման ջրի բացակայությամբ:Ոռոգվում է համայնքի ոռոգելի տարածքի 10%-ըինքնահոս ջրերով: Ոռոգելի տարածքի 90%-ը չի ոռոգվում , ոռոգման ցանց չլինելու պատճառով:

Աղյուսակ 1. Համայնքի հողօգտագործման ցուցանիշները

Համայնքի հողերն ըստ նշանակության	Հա
Համայնքի վարչական տարածքը	4395.83
Գյուղատնտեսական հողեր	3785.50
Արոտավայր	2444.58
Վարելահողեր	1190.47
Խոտհարք	-----
Այլ հողեր	150.14
Բնակավայրերի հողեր	411.42
Բնակելի կառուցապատման	209.15
Հասարակական կառուցապատման	45.23
Խառը կառուցապատման	20.36
Ընդհանուր օգտագործման	59.39
Այլ հողեր	77.29
Արտադրական նշանակության հողեր	78.72
Էներգետիկայի տրանսպորտի և կապի, կոմունալ ենթակայության հողեր	23.53
Անտառային հողեր	-----
Հատուկ պահպանության	62.87
Հատուկ նշանակության	2.93
Զբային	30.86

Թալինը շնորհիվ իր աշխարհագրական դիրքի և պատմական հարուստ ժառանգության, հնարավորություն ունի վերաճվելու տուրիստական համայնքի:Համայնքի զբոսաշրջային

հետաքրքրություն ներկայացնող պատմա-մշակութային հուշարձաններից են 7-րդ դարի <<Կաթողիկե>> և <<Սուրբ Աստվածածին >> եկեղեցիները:

Թալին համայնքում տեղական ինքնակառավարումն իրականացնում են ընտրությունների արդյունքում ձևավորված տեղական իշխանությունները՝ համայնքի ղեկավարն ու համայնքի ներկայացուցչական մարմինը՝ ավագանին իր 11 անդամներով: Թալին համայնքի ղեկավարի աշխատակազմը բաղկացած է 21 հոգուց: Համայնքապետարանն ունի վարչական շենք, որը գտնվում է քաղաքի կենտրոնում, շենքի ընդհանուր վիճակը բավարար է, աշխատակազմի համար պայմանները բավարար են, կահավորանքը մասամբ թարմացվել է: Համայնքապետարանը մասնակի հագեցած է տեխնիկայով, սակայն այն բավարար չէ աշխատակազմի լիարժեք գործունեության համար: Համայնքի սեփականություն համարվող գույքի ֆիզիկական վիճակը ներկայացվում է թիվ 2 աղյուսակում:

Աղյուսակ 2. Համայնքի սոցիալ-տնտեսական ենթակառուցվածքների վիճակի գնահատում

Հ/հ	Կառույց	Հասցե	Կառուցման տարեթիվը	Ծավալը	Ընդհանուր վիճակի գնահատական	Նորոգման / վերականգնման / փոխարինման կարիք
1.	Քաղաքապետարանի վարչական շենք	Ք. Թալին Գայի փող 1	1971թ	2674.3քմ	ոչ բարվոք	Վերանորոգումը սկսվել է 2016 թ.-ին կավարտվի 2017թ.-ին
2.	Թալինի երաժշտական դպրոց	Ք. Թալին Կոմիտասի փող. 2	1973թ	973.53քմ	ոչ բարվոք	Վերանորոգումը սկսվել է 2016 թ.-ին կավարտվի 2017թ.-ին
3.	Թալինի մշակույթի տուն	Ք. Թալին Շահումյան 3	1969թ	2201.11քմ	ոչ բարվոք	անհրաժեշտ է վերանորոգել
4.	Թալինի մանկական գեղարվեստի դպրոց	Ք. Թալին Շահումյան փող. 15	1965թ	1061.51քմ	նորոգված	հիմնանորոգվել է 2015թ.-ին
5.	Թալինի թիվ 2 մանկապարտեզ	Ք. Թալին Գորկու փող. 13	1991 թ	2068 քմ	ոչ բարվոք	անհրաժեշտ է վերանորոգել
6.	Թալինի թիվ 3 մանկապարտեզ	Ք. Թալին Գայի փող. 10	1975թ	1553քմ	ոչ բարվոք	Վերանորոգումը սկսվել է 2016 թ.-ին կավարտվի 2017թ.-ին

7.	Վարչական շենք	Ք. Թալին Խանջյան փող. 9	1945թ	342.5 քմ	ոչ բարվոք	անհրաժեշտ է վերանորոգել
8.	Վարչական շենք	Ք. Թալին Խանջյան փող. 8	1935թ	1339.39ք մ	ոչ բարվոք	անհրաժեշտ է վերանորոգել
9.	Թալինի Գ.Ավդալյանի անվան մարզադպրոց	Ք. Թալին Գորկու փող. 11	2007թ	867 քմ	նորոգված	անհրաժեշտ է հարդարման աշխատանքներ
10 .	Վարչական շենք	Ք. Թալին Տերյան փող. 43	1970թ	418քմ	ոչ բարվոք	անհրաժեշտ է վերանորոգել
11.	Ոռոգման ջրի ներհամայնքային ցանց	Ք. Թալին	1991թ	7466 մ	ոչ բարվոք	անհրաժեշտ է փոխարինել նորով
12.	Մանկական զբոսայգի	Ք. Թալին Շահումյան փող 7/1	2013թ	5453 քմ	նորոգված	Հիմնանորոգվել է 2014թ.-ին
13 .	Ներհամայնքային ճանապարհներ ու փողոցներ	Ք. Թալին	1960թ	42300մ	ոչ բարվոք	անհրաժեշտ է վերանորոգել
14 .	Համայնքի լուսավորության ցանց	Ք.Թալին		8160 մ	նորոգված	վերանորոգվել է 2013-2016թթ.-ին
15 .	Բազմաբնակարան շենք/կիսակառույց/ .	Ք. Թալին Քոթանյան 9	1990թ	1511քմ	կիսակառույց /10%/	անհրաժեշտ է ավարտել

Թալին համայնքի վարչական տարածքում գործում են երկու մանկապարտեզ, երկու հիմնական դպրոցներ, Թալինի ավագ դպրոցը և Արագածոտնի տարածքային պետական քոլեջը: Թալինում գործող երկու հիմնական դպրոցները վերանորոգվել են: Երկու դպրոցում միասին սովորում են 614 աշակերտ, աշխատում 74 ուսուցիչ, երկու դպրոցները միասին նախատեսված են 1484 աշակերտի համար: Քաղաքում գործում է մեկ ավագ դպրոց , որը հիմնանորոգված է, դպրոցում սովորում է 115 աշակերտ, աշխատում 27 ուսուցիչ: Քաղաքում գործում է նաև Արագածոտնի տարածաշրջանային քոլեջը, որտեղ սովորում է 198 աշակերտ, աշխատում 27 ուսուցիչ:

Համայնքում գործող 2 նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններից մեկը այժմ հիմնանորոգվում է, իսկ մյուսում հաճախում է 120 երեխա, աշխատում է 23 մարդ:

Քաղաքում գործում է նաև 1 երաժշտական դպրոց, որը այժմ վերանորոգվում է, որտեղ սովորում են 110 աշակերտ աշխատում 18 մարդ: Քաղաքում գործող կրթօջախներից է նաև մանկական գեղարվեստի դպրոցը, որտեղ հաճախում է 82 երեխա, աշխատում 11 մարդ: Վերանորոգման կարիք ունի մանկապարտեզներից մեկը:

Համայնքում գործում է մեկ հիվանդանոց, որը նախատեսված է 40 հիվանդի համար,

յոթ ատամնաբուժարան և չորս դեղատուն, որոնցում միասին վերցրած աշխատում են 260 մարդ, և որոնք սպասարկում են նախկին Թալինի շրջանի ավելի քան 40 համայնքների բնակչությանը: Թալինի հիվանդանոցը հիմնականում ունի արդիական բժշկական սարքավորումներով ու գույքով համալրման և կադրերի վերապատրաստման կարիք:

Համայնքն ունի նորակառույց մարզադպրոց և ֆուտբոլի մարզադաշտ: Մարզադպրոցն ունի աշխատող, հաճախում են 42 երեխա: Մարզադպրոցը ունի նոր մարզագույքով համալրման կարիք: Մարզադաշտը ունի բարեկարգման և մասնակի վրանորոգման անհրաժեշտություն /կանաչապատում, հանդերձարանների կառուցում, ոռոգման ցանցի անցկացում և այլն/ : Համայնքում պարբերաբար կազմակերպվում է շախմատի, ըմբշամարտի, ֆուտբոլի և կարատեի ներհամայնքային ,ինչպես նաև հանրապետական կարգի մրցումներ:

Համայնքում աղբը տեղափոխվում և կուտակվում է կենտրոնացված աղբավայրում, որտեղ պարբերաբար կատարվում է բնահողով ծածկում ու սանիտարական այլ միջոցառումներ: Աղբահանումն իրականացվում է բավարար տեխնիկայի պայմաններում, փողոցների մի մասում և բազմաբնակարան շենքերի մոտ տեղադրված են աղբամաններ, բնակիչները աղբը լցնում են աղբամանների մեջ, որտեղից աղբահավաք մեքենան հավաքում է աղբը:

Համայնքում կա 976 առանձնատուն 138095 քմ տարածքով և թվով 31 բազմաբնակարան շենք՝ 898 բնակարաններով:

Համայնքի զարգացման համար էական նշանակություն ունի Քոթանյան 9 հասցեում գտնվող 1511 քմ ընդհանուր մակերեսով կիսակառույց բազմաբնակարան շենքի շինարարության վերսկսումը և Խանջյան 28 հասցեի փլուզման եզրին գտնվող բազմաբնակարան շենքի հիմնանորոգումը, որի դեպքում կլուծվի ինչպես համայնքի բնակարանի կարիք ունեցողների խնդիրը, այնպես էլ կլուծվի աշխատատեղերի, արտագաղթի և քաղաքի արտաքին տեսքի բարելավման խնդիրը:

Թալին համայնքն ունի ներհամայնքային 42.3 կմ փողոցներ և ճանապարհներ: Ճանապարհների և փողոցների մեծ մասն անբարեկարգ է: Քաղաքի ընդհանուր տեսքի համար փողոցների բարեկարգումը:

Թալին համայնքում առևտուրն իրականացվում է անհատ ձեռնարկատերերի և մասնավոր կազմակերպությունների կողմից: Քաղաքում գործող 108 ձեռնարկություններից 76-ը առևտրային են, 22-ը ծառայություններ մատուցող, մնացածը հացի, լիմոնադի և այլ արտադրամասեր են:

Քաղաքը հարուստ չէ մշակութային օջախներով, ունի մեկ մշակույթի կենտրոն, որտեղ գործում են ժամամակակից և ժողովրդական երգի-պարի խմբեր, որոնցում ընդգրկված են շուրջ 100 երեխա, աշխատում է 12 մարդ: Մշակութային կառույցը գտնվում է շատ վատ վիճակում, կարիք ունի վրանորոգման, գազաֆիկացման, լոկալ ջեռուցման, ինչպես նաև կահավորման: Համայնքի մշակութային միջոցառումները հիմնականում կազմակերպվում են մշակույթի կենտրոնի դահլիճում, երբեմն էլ քաղաքի հրապարակում:

Համայնքում կա 2 զբոսայգի, մեկը քաղաքային , մյուսը մանկական: Մանկական զբոսայգին հիմնանորոգվել է, իսկ քաղաքային զբոսայգին ունի բարեկարգման և խաղահրապարակների կառուցման կարիք:

Համայնքում կան 4828 աշխատունակ մարդիկ, որոնցից 3768-ը գործազուրկ են:

Համայնքի 303 ընտանիքներ հաշվառված են ընտանեկան նպաստի պետական համակարգում, որոնցից սոցիալապես անապահովության նպաստառուներ են գնահատվել 255 ընտանիքները: Համայնքում բնակվում են 53 փախստականներ և միակողմանի ծնողազուրկ 34 երեխա:

2.3 ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ԾՐԱԳՐԵՐԸ

Թալին համայնքում ընթացքի մեջ է 2016թ.-ին սկսված և 2017թ.-ին շարունակվող 3 ծրագիր՝

Թալինի թիվ 3 մ/մանկապարտեզի հիմնանորոգման ծրագիրը, որը ֆինանսավորվում է Թալինի համայնքապետարանի և Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի կողմից:

Թալինի մանկական երաժշտական դպրոցի հիմնանորոգումը, որը ֆինանսավորվում է արտասահմանյան բարերարի կողմից:

Թալինի համայնքապետարանի վարչական շենքի հիմնանորոգման ծրագիրը, որը ֆինանսավորվում է ՀՀ կառավարության և Համաշխարհային բանկի կողմից:

Պետության, դոնոր կազմակերպությունների և այլ շահագրգիռ անձանց կողմից ներդրումներ ապահովելու նպատակով Թալինի համայնքապետարանը նախատեսում է 2017-2021թթ.-ին սերտորեն համագործակցել ՀՀ Արագածոտնի մարզպետարանի, ինչպես նաև այլ կազմակերպությունների և անձանց հետ 2017-2021թթ.-ին համայնքում հետևյալ ծրագրերը իրականացնելու համար:

- Թալին քաղաքի մշակույթի կենտրոնի վերանորոգում՝ ծրագրի նպատակը մշակութային միջոցառումների կազմակերպման համար պատշաճ շենքային պայմանների ապահովումն է, որի արդյունքում մշակույթի տունը կունենա բարեկարգ շենքային պայմաններ և դահլիճ տարբեր միջոցառումներ կազմակերպելու և անցկացնելու համար, ինչն էլ իր հերթին կաշխուժացնի համայնքի մշակութային կյանքը
- Ոռոգման ցանցի վերանորոգում և նոր ցանցի կառուցում՝ ծրագրի նպատակը համայնքի բնակչությանը ոռոգման ջրով ապահովելն է, որը հնարավորություն կտա ստանալու բարձրորակ ապրանքային բերք, որը կիրացվի շուկայում և կդառնա եկամտի աղբյուր ընտանիքի խնդիրները լուծելու համար
- Փողոցների գիշերային ցանցի լուսավորության անցկացում՝ ծրագրի նպատակը ունենալ լուսավոր փողոցներ գիշերային ժամերին բնակչության տեղաշարժը անվտանգ դարձնելու, ինչպես նաև կհանդիսանա նպաստավոր պայման զբոսաշրջության զարգացման համար
- Ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգում՝ ծրագրի նպատակը ներհամայնքային փողոցները բերել բարեկարգ վիճակի (ասֆալտապատում և կանաչապատում), որը ենթադրում է վերացնել փողոցների ջրափոսերը և դրանք դարձնելով անցանելի ու հարմարավետ հետիոտների և տրանսպորտային միջոցների համար տարվա բոլոր եղանակներին
- Անավարտ բազմաբնակարանային շենքերի շինարարության վերսկսում՝ ծրագրի նպատակն է վերսկսել Քոթանյան 9 հասցեի 1511 քմ ընդհանուր մակերեսով կիսակառույց

բազմամբնակարան շենքի շինարարությունը,ինչպես նաև հիմնանորոգել Խանջյան 28 հասցեի բազմամբնակարան շենքը, Ժամանակավոր կացարաններում բնակվող մարդկանց բնակարանով ապահովվելու, ինչպես նաև բնակտարածքի բարելավման կարիք ունեցող ընտանիքների բնակարանային պայմանների բարելավելու համար,որը կհանգեցնի ծնելիության խթանման,աշխատատեղերի սրելծման,արտագաղթի կրճատման և քաղաքի արտաքին տեսքի բարելավման:

2017-2021թթ. ընթացքում նախատեսվում է շարունակել համագործակցությունը համայնքի և ՀՀ Արագածոտնի մարզում գործունեություն ծավալող միջազգային և տեղական դոնոր կազմակերպությունների, քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածի սուբյեկտների, այլ կազմակերպությունների և անհատների հետ: Համայնքի տարածքում շարունակվող ծրագրերը ներկայացված են կից աղյուսակում / տես աղյուսակ 3/:

Աղյուսակ 3. 2016թ.-ին համայնքում իրականացված և շարունակվող ծրագրեր

< / <	Ծրագրի անվանումը	Ավարտված /ընթացիկ /	Ֆինանսավորումը			Արդյունքները համառոտ
			համայնքի բյուջեից	պետ. բյուջեից	այլ դոնորներից /նշել	
1	Գյուղ. տեխնիկայի և գյուղ. գործիքների ձեռքբերում և հեռավոր արոտների ջրարբիացում ՀԳՌԿՄ-2	ընթացիկ	3800,0 հազ.դրամ	43500,0 հազ. դրամ	<<Թալին և ընկերներ >> զարգացման հիմնադրամ 1400,0 հազ.դրամ	Ծրագրի արդյունքում ջրարբիացվել է հեռավոր արոտները , ձեռք է բերվել իննը միավոր գյուղ. տեխնիկա և գործիքներ /5 հատ խոտհնձիչ, մեկ հատ մամլիչ բարդուցիչ ,մեկ հատ կուլտիվատոր , մեկ հատ շարքացան, մեկ հատ գութան / ծրագիրը գալիք 5 տարիներին շարունակվելու է
2	Թալինի թիվ-3 մանկապարտեզի հիմնանորոգում ՀՏՀՀ	ընթացիկ	6300,0 հազ.դրամ	167000,0 հազ. դրամ	Վարդանանց ասպետներ 6300 ,0հազ. դրամ	2016թ.-ին սկսվել է և 2017 թ.-ին շարունակվելու է Թալինի թիվ-3 մանկապարտեզի հիմնանորոգման աշխատանքները
3	Համայնքապետարանի վարչական շենքի վերանորոգում	ընթացիկ		103000,0հազ.դրամ	համաշխարհային բանկ 20600,0 հազ. դրամ	2016թ.-ին սկսվել է 2017թ.-ին շարունակվելու է համայնքապետարանի վարչական շենքի հիմնանորոգման աշխատանքները
4	Թալինի երաժշտական դպրոցի վերանորոգում	ընթացիկ			Ամերիկահայ բարերար Վազգեն Քարյան 80700,0	2016թ.-ին սկսվել և 2017թ.-ին շարունակվելու էերաժշտական դպրոցի վերանորոգման աշխատանքները

					հազ. դրամ	
5	Գիշերային լուսավորության անցկացում	ընթացիկ	4800,0 հազ. դրամ			2016թ.-ին փողոցների գիշերային լուսավորություն է անցկացվել 1102մ ընդհանուր երկարությամբ համայնքի երեք փողոցներում .գալիք 5 տարիներին ծրագիրը շարունակվելու է

2.4.ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ

Համայնքի բյուջեի եկամուտները ձևավորվում են վարչական և ֆոնդային բյուջեների միջոցների հաշվին:Գալիք 5 տարիներին ակնկալվում է համայնքի բյուջեի սեփական եկամուտների աճ :Համայնքապետարանի սեփականության հանդիսացող հողի և գույքի արդյունավետ օգտագործման,հարկերի,տուրքերի և վարձավճարների գանձման աշխատանքների արդյունավետության բարձրացման շնորհիվ: Սեփական եկամուտները 2016 թ. կազմում են համայնքի բյուջեի եկամուտների 30 %-ը, իսկ ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաները՝ 70 %-ը (աղյուսակ 4):

Համայնքի բյուջեի եկամուտների նախորդ տարիների փաստացի մակարդակների ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ նրանք աճ ունեն:

Աղյուսակ 4. Համայնքի 2015-2016թթ. բյուջեների մուտքերի ցուցանիշները և 2017-2021թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումը հազար դրամ

Հ/հ	Մուտքերի անվանումը	2015թ. փաստ.	2016թ. նախա- տ.	2016թ. փաստ.	2017թ. նախատ- կանխ.	2018թ. կանխ.	2019թ. կանխ.	2020թ. կանխ.	2021թ. կանխ.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐ՝ ԸՆԴԱՄԵՆԸ (I+II+III)*	148564.4	15522 9.5	155229. 5	15705 0.0	158530. 0	160170. 0	162010. 0	165100. 0
I.	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ (1+2+3)*	118255.8	12360 9.5	123609. 5	12450 3.2	125630. 0	1127370 .0	1129010 .0	131750. 0
1.	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ	29345.0	31620 .0	31620.0	32360 .0	32600.0	32800. 0	33000. 0	33350.0
1.1	Գույքային հարկեր անշարժ գույքից	7160.0	7520. 0	7520.0	7700. 0	7800.0	7850.0	7900.0	7950.0
	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար	2000.0	2000.0	2000.0	2100.0	2200.0	2250.0	2300.0	2350.0
	Հողի հարկ	5160.0	5520. 0	5520.0	5600. 0	5600.0	5600.0	5600.0	5600.0
1.2	Գույքային հարկեր այլ գույքից	12885.0	14980 .0	14980.0	15500 .0	15600.0	15700.0	15800.0	16000.0
	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	12885.0	14980 .0	14980.0	15000 .0	15600.0	15700.0	15800.0	16000.0
1.3	Ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ	4300.0	4120.0	4120.0	4160. 0	4200.0	4250.0	4300.0	4400.0
	Տեղական տուրքեր	4300.0	4012.0	4012.0	4160.	4200.0	4250.0	4300.0	4400.0

					0				
1.4	Ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից այլ պարտադիր վճարներ	5000.0	5000.0	5000.0	5000.0	5000.0	5000.0	5000.0	5000.0
	Պետական տուրքեր	5000.0	5000.0	5000.0	5000.0	5000.0	5000.0	5000.0	5000.0
2.	ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ	77639.6	10144.6.1	101446.1	10234.0.0	103280.0	104320.0	105460.0	107200.0
2.3	Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	77639.6	10144.6.1	101446.1	10234.0.0	103280.0	104320.0	105460.0	107200.0
ա)	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ	69070.0	80032.9	80032.9	80800.0	81600.0	82500.0	83500.0	85000.0
բ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ դոտացիաներ	0	17412.2	117412.2	7500.0	17600.0	17700.0	17800.0	18000.0
գ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)	8569.6	4001.0	4001.0	040.0	4080.0	4120.0	4160.0	4200.0
3.	ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ*	11271.2	22163.2	22163.2	22350.0	22650.0	23050.0	23550.0	24550.0
3.3	Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ	4900.0	5000.0	5000.0	5100.0	5200.0	5300.0	5400.0	5500.0
	Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ	900.0	900.0	900.0	900.0	900.0	900.0	900.0	900.0
	Այլ գույքի վարձակալությունից մուտքեր	4000.0	4100.0	4100.0	44200.0	4300.0	400.0	4500.0	5000.0
3.4	Համայնքի բյուջեի եկամուտներ ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից, այդ թվում	2663.6	5363.2	5363.2	5400.0	5500.0	5700.0	6000.0	6500.0
	Պետության կողմից ՏԻՄ-երին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ծախսերի ֆինանսավորման համար պետական բյուջեից ստացվող միջոցներ	2663.6	5363.2	5363.2	5400.0	5500.0	5700.0	6000.0	6500.0
	Վարչական իրավաստությունների համար ՏԻՄ-երի կողմից պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտներ	0.0	150.0	150.0	150.0	150.0	150.0	150.0	150.0
3.9	Այլ եկամուտներ*	3707.6	11650.0	11650.0	11700.0	11800.0	11900.0	1200.0	12500.0
	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե կատարվող հատկացումներից մուտքեր	6382.0	7800.0	5904.0	7850.0	8000.0	8100.0	8200.0	8300.0
	Օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված՝ համայնքի բյուջեի մուտքագրման ենթակա այլ եկամուտներ	3707.6	11650.0	11650.0	11700.0	11800.0	11900.0	12000.0	12500.0
II.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԻՐԱՑՈՒՄԻՑ ՄՈՒՏՔԵՐ (1+2+3+4)	26000.0	8500.0						
1.	Հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր	1000.0	1000.0	1000.0	1200.0	1200.0	1300.0	1400.0	1400.0
	Այլ հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր	1000.0	1000.0	1000.0	1200.0	1200.0	1300.0	1400.0	1400.0
	Հողի իրացումից մուտքեր	25000.0	7500.0	8000.0	9000.0	9000.0	10000.0	11000.0	11100.0
III.	ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ՀԱՎԵԼՈՒՐԴԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՄ ՊԱԿԱՍՈՒՐԴԻ (ԴԵՖԻՑԻՏ) ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՐՔՅՈՒՐՆԵՐԸ (Ա+Բ)	4308.6	6999.6	10000.0	10000.0	11000.0	1000.0	12000.0	12000.0
Ա.	ՆԵՐՔԻՆ ԱՐՔՅՈՒՐՆԵՐ (1+2)	4308.6	6999.6	10000.0	10000.0	11000.0	1000.0	12000.0	12000.0
2.	ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	4308.6	6999.6	10000.0	10000.0	11000.0	1000.0	12000.0	12000.0
2.3	Համայնքի բյուջեի միջոցների	4308.6	6999.6	10000.0	10000.0	11000.0	1000.0	12000.0	12000.0

տարեսկզբի ազատ մնացորդը									
-------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.5.ԶԱՐԳԱՑՆԱՆ ԽՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐ ԵՎ ԴԺՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Համայնքի զարգացման համար հիմնական խոչընդոտներն ու դժվարություններն են՝

- համայնքի ֆինանսական միջոցների սղությունը
- ոռոգման ջրի և ցանցի անբավարար վիճակը կամ բացակայությունը
- գյուղատնտեսական տեխնիկայի անբավարար վիճակը կամ բացակայությունը
- համայնքում առկա արդյունաբերական ձեռնարկությունների ոչ լրիվ հզորությամբ գործելը կամ

ընդհանրապես չգործելը

- ներքաղաքային ճանապարհների անբավարար վիճակը:

Վերը նշվածի արդյունքում համայնքում բարձր է գործազրկության և արտագաղթի մակարդակը:

2.6.ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԻ, ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ

ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐԻ (ՈՒԹՀՍ) ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքի ուժեղ կողմերն են՝

- Քաղաքի աշխարհագրական դիրքը ռազմավարական նշանակություն ունի. գտնվում է Հյուսիս-Հարավ միջպետական մայրուղու հարևանությամբ
- Պատմամշակութային ու բնական հարուստ ժառանգության առկայությունն ու մշակութային հարուստ ավանդույթները
- Քաղաքի գրավիչ ճարտարապետական տեսքը
- Տուրիզմի զարգացման հնարավորությունները
- Տարածաշրջանային հիմնարկ-ձեռնարկությունների և կազմակերպությունների առկայությունը
- Տարածաշրջանում հասարակական կազմակերպությունների լայն սպեկտրի առկայությունը, ինչպես նաև բանկերի և վարկային կազմակերպությունների առկայությունը
- Լրատվամիջոցների առկայությունը
- Փոքր և միջին բիզնեսում բնակչության որոշակի ներգրավվածությունը
- ՏԻՄ-երի և բնակչության սերտ կապը
- Արտադրական ձեռնարկությունների առկայությունը

Համայնքի թույլ կողմերն են՝

- Գործազրկության բարձր մակարդակը և աշխատատեղերի պակասը
- արտագաղթը, հատկապես երիտասարդների շրջանում
- կոմունիկացիոն ենթակառուցվածքների ոչ բարվոք վիճակը, մասնավորապես կոյուղացանցի վատթար վիճակը
- բնակարանի կարիք ունեցող երտասարդ ընտանիքների մեծ թիվը
- փողոցների ոչ բարվոք վիճակը
- բազմաբնակարան շենքերի տանիքների, մուտքերի վատթար վիճակը

Համայնքի զարգացման հնարավորություններն են՝

- Զբոսաշրջության զարգացումը
- Գյուղատնտեսության զարգացումը և դրա հիման վրա գյուղմթերքների վերամշակման փոքր արտադրությունների ընդլայնման հնարավորությունը
- Տեղացի և սփյուռքահայ ներդրողների համար փոքր և միջին բիզնեսը ընդլայնելու նպատակով հնարավորությունների ստեղծումը
- Համայնքում գործող արտադրական ձեռնարկությունների արտադրական կարողությունների ավելացումը և չգործող արտադրական ձեռնարկությունների վերագործարկումը:

Համայնքին սպառնացող հիմնական վտանգներն են՝

- Բնական տարերային աղետների հնարավոր պատճառած վնասները (երկրաշարժ, երաշտ)
- Գործազրկության մակարդակի աճը
- Բնակֆոնդի վիճակի վատթարացումը
- Արտագաղթը

3 ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

3.1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՏԵՍԼԱԿԱՆ

Համայնքի զարգացման տեսլականն է՝

Թափինը դարձնել բնակչությանը և զբոսաշրջիկներին որակյալ ծառայություններ մատուցող և սոցիալ – տնտեսական բնականոն զարգացում ունեցող համայնք:

Նշված տեսլականին հասնելու համար համայնքը որդեգրել է հետևյալ ռազմավարությունը՝

- Տարեցտարի բարելավել համայնքի ֆինանսական դրությունը՝ իրականացնելով համայնքի բյուջեի եկամուտների գանձման, արդյունավետ քաղաքականություն
- Ըստ հնարավորինս խթանել ձեռներեցությունը՝ այն սերտորեն կապելով համայնքի տնտեսական զարգացման հետ
- Պահպանել համայնքի ճարտարապետության արդի ոճը, բացառել ինքնակամ շինարարությունը և ապօրինի հողազավթումները

- Բարելավել կրթական և մշակութային ոլորտի համայնքային կազմակերպությունների գործունեությունը՝ մշտապես հարստացնելով նրանց նյութատեխնիկական բազան
- Շարունակել և աստիճանաբար ընդլայնել համայնքի բարեկարգման և կանաչապատման աշխատանքները
- Իրականացնել սոցիալական տարաբնույթ ծրագրեր
- Խթանել համայնքային տարբեր շահագրգիռ կողմերի, դոնոր կազմակերպությունների, հասարակական և բարեգործական կազմակերպությունների, անհատների նախաձեռնությունները և նրանց ներգրավմամբ հետևողականորեն իրականացնել բարեփոխումներ՝ նպաստելով համայնքի սոցիալ-տնտեսական զարգացմանը
- Զարգացման հիմնական ուղղությունների իրականացման գործընթացում խիստ կարևորվում է տեղական իշխանությունների, համայնքի բնակչության, քաղաքացիական հասարակության, լրատվամիջոցների և գործարարների սերտ համագործակցությունը:
- Թալինի տարածքային և տնտեսական զարգացման գործում կարևոր է հաշվի առնել համայնքի բնակչության հեռանկարային աճը, որը ելնում է քաղաքի հեռանկարային տարածքային զարգացման հաշվարկված հնարավորություններից: Ըստ այդ հաշվարկների, քաղաքի տարածքում կարող է բնակվել առավելագույնը 15.0 հազ. մարդ՝ չխախտելով տարածքի էկոլոգիական հավասարակշռությունը, ընդ որում աճի տեմպերի համար ժամկետներ չեն կանխատեսվում, քանի որ այն կախված է հանրապետության ընդհանուր տնտեսական զարգացման տեմպից, քաղաքական իրավիճակից, բնակչությանը աշխատատեղերով ապահովելու մակարդակից:
- Հնարավորինս նպաստել գյուղատնտեսության զարգացմանը և այդ համատեքստում կատի ունենալ ոռոգման ցանցի հիմնանորոգումը և գյուղատնտեսական տեխնիկաների և գործիքների ձեռքբերումը
- Արտադրական ձեռնարկությունների հնարավորությունների ընդլայնումը և չգործող արտադրական ձեռնարկությունների վերագործարկումը
- Թալին համայնքում աշխատատեղերի մեծ քանակ կարելի է ակնկալել նախկինում գործող արտադրական ձեռնարկությունների, բնական ռեսուրսների, հիմնականում սպասարկման, հումքային, գյուղատնտեսության հնարավորությունները ռացիոնալ օգտագործելով: Զարգացման հիմնական ուղղությունների իրականացման գործընթացում խիստ կարևորվում է տեղական իշխանությունների, համայնքի բնակչության, քաղաքացիական հասարակության, լրատվամիջոցների եւ գործարարների համատեղ գործունեությունը:

Վերը նշված ծրագրերի իրականացման արդյունքում, առաջիկա հինգ տարիներին համայնքում ակնկալվում է աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների թվի շուրջ 30%-ով կրճատում, համայնքի սեփական եկամուտների 2-3% աճ, համայնքի բնակչության թվի տարեկան 5-7% աճ:

3.2 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ

Համայնքի զարգացման 2017-2021 թթ. հնգամյա ծրագրի հիմնական **նպատակներն** են՝

- Ունենալ բարեկարգ և լուսավոր ներհամայնքային ճանապարհներ և փողոցներ

- Ունենալ բարեկարգ բնակարանային ֆոնդ
- Բնակչության կենսամիջավայրի բարելավում (կանաչապատում)
- Բնակչությանը մատուցվող ծառայությունների (կրթության, ջրամատակարարման, աղբահանության և այլն) շրջանակի ընդլայնում և որակի բարձրացում
- Համայնքում աշխատատեղերի ստեղծում՝ գյուղատնտեսության զարգացման, արտադրական ձեռնարկությունների հնարավորությունների ռացիոնալ օգտագործման և չգործող արտադրական ձեռնարկությունների վերագործարկման հիման վրա:
- Զարգացման հիմնական ուղղությունների իրականացման գործընթացում խիստ կարևորվում է տեղական իշխանությունների, համայնքի բնակչության, քաղաքացիական հասարակության, լրատվամիջոցների և գործարարների սերտ համագործակցությունը:

Ելնելով համայնքի իրավիճակի վերլուծության և գնահատման արդյունքներից, համայնքում ներկայումս արձանագրված հիմնախնդիրներից, համայնքի զարգացման՝ ՏԻՄ-երի կողմից ընտրված ռազմավարությունից և առաջիկա հինգ տարիների համար սահմանված հիմնական նպատակներից, ՀՀԶԾ-ի կառավարման հանձնաժողովի կողմից քննարկվել և որոշվել է առաջարկվող ծրագրերի ցանկը (աղյուսակ 5)՝ ընդգրկելու համայնքի 2017-2021թթ. ՀՀԶԾ-ում: Այդ ծրագրերի մի մասի իրականացումը համարվում է տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորություն, իսկ մյուս մասը դուրս է վերջիններիս լիազորությունների շրջանակից, սակայն դրանց իրականացումը խիստ կարևոր նշանակություն ունի բնակչության բարեկեցության ապահովման համար:

Աղյուսակ 5. ՀՀԶԾ-ում ընդգրկելու համար առաջարկվող ծրագրերի ցանկ

Հ/հ	Ծրագրի անվանումը	Ծրագրի ընդհանուր արժեքը (հազ. դրամ)
	ՏԻՄ-երի լիազորություններ	191500.0 (տարեկան + 1 % աճ)
1	Կառավարման ապարատի պահպանում	146000.0 (տարեկան + 1 % աճ)
2	Համայնքի մանկապարտեզների պահպանում	78000.0 (տարեկան + 1 % աճ)
3	Համայնքի երաժշտական դպրոցի պահպանում	45000.0 (տարեկան + 1 % աճ)
4	Մարզադպրոցի պահպանում	58000.0 (տարեկան + 1 % աճ)
5	Մշակույթի կենտրոնի պահպանում	21000.0 (տարեկան + 2 % աճ)
6	Գրադարանի պահպանում	468000.0 (տարեկան + 1 % աճ)
7	Գեղարվեստի դպրոցի պահպանում	135000.0 (տարեկան + 1 % աճ)
8	Կոմունալ ծառայության իրականացում	135000.0 (տարեկան + 1 % աճ)
9	Համայնքի բնակչությանը սոցիալական օգնության տրամադրում	135000.0 (տարեկան + 200 հազ. դրամ % աճ)
10	Ոռոգման ջրի ցանցի վերանորոգում և նոր ցանցի կառուցում	100000.0
11	Մշակույթի կենտրոնի վերանորոգում	150000.0
12	Անավարտ բազմաբնակարան շենքերի շինարարության վերսկսում	650000.0

13	Ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգում և ասֆալտապատում	200000.0
14	Նոր գերեզմանատան կառուցում	6000.0
15	Քաղաքի միջով անցնող ձորի սանմաքրում	4000.0
16	Փողոցների գիշերային լուսավորության անցկացում	10000.0
17	Քաղաքային զբոսայգու բարեկարգում	6000.0
18	Քաղաքապետարանի դահլիճի գույքի /նստարաններ/ ձեռքբերում	3000.0
19	Ֆուտբոլի մարզադաշտի վերանորոգում	8000.0
20	Համայնքի աղբավայրի ցանկապատում	2000.0
21	Գյուղմթերքների վաճառքի տաղավարների տեղադրում	2500.0
22	Կենդանիների սպանդանոցի կառուցում	60000.0
23	Կանաչ գոտիների ստեղծում՝ մայթեզրերին ծառատունկ կատարելով	1800.0
24	Խաղահրապարակների ստեղծում	10000.0
25	Բազմաբնակարան շենքերի բակերի բարեկարգում	8000.0
26	Բազմաբնակարան շենքերի վերանորոգում	160000.0
27	Մշակույթի կենտրոնի գույքի և սարքավորումների համալրում	8000.0
28	Երաժշտական դպրոցի գույքի և գործիքների համալրում	3050.0

Ծրագրերը սահմանելուց հետո դրանք գնահատվել են ըստ առաջնահերթության՝ հիմք ընդունելով հետևյալ չափորոշիչները.

- Շահառուների թիվ
- Համայնքի կարողությունների հզորացում
- Իրատեսականություն
- Հրատապություն

Ըստ սահմանված չափորոշիչների ծրագրերը գնահատվել են առավելագույնը 10 բալանոց սանդղակով: Գնահատականները ներկայացված են աղյուսակ 5-ում:

Աղյուսակ 6. Ծրագրերի առաջնահերթությունների որոշում

Հ/հ	Ծրագրի անվանումը	Ծրագրի ընդհանուր արժեքը (հազ. դրամ)	Գնահատման չափանիշներ (0-10 բայ)				Ընդամենը (բայ)	Ծրագրի առաջնահերթությունը
			Շահառուների թիվ	Համայնքի կարողությունների զորացում	Իրատեսականություն	Հրատապություն		
1	Կառավարման ապարատի պահպանում	191500.0	x	x	X	x	x	1
2	Կոմունալ ծառայության իրականացում	135000.0	x	x	x	x	X	2
3	Համայնքի մանկապարտեզների պահպանում	146000.0	x	x	x	x	x	3
4	Համայնքի երաժշտական դպրոցի պահպանում	78000.0	x	x	x	x	x	4
5	Մշակույթի կենտրոնի պահպանում	58000.0	x	x	x	x	x	5
6	Մարզադպրոցի պահպանում	45000.0	x	x	x	x	x	6
7	Գեղարվեստի դպրոցի պահպանում	46800.0	x	x	x	x	x	7
8	Գրադարանի պահպանում	21000.0	x	x	x	x	x	8
9	Համայնքի բնակչությանը սոցիալական օգնության տրամադրում	13500.0	x	x	x	x	x	9
10	Ոռոգման ջրի ցանցի վերանորոգում և նոր ցանցի կառուցում	100000.0	9	9	5	9	32	13
11	Մշակույթի կենտրոնի վերանորոգում	150000.0	5	7	7	7	26	19
12	Անավարտ բազմաբնակարան շենքերի շինարարության վերսկսում	650000.0	5	6	2	9	22	22
13	Ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգում և ասֆալտապատում	200000.0	9	8	5	6	28	18
14	Նոր գերեզմանատան կառուցում	6000.0	9	9	6	9	33	11
15	Քաղաքի միջով անցնող ձորի սանմաքրում	4000.0	8	2	5	6	21	25
16	Փողոցների գիշերային լուսավորության	10000.0	9	8	5	7	29	17

	անցկացում							
17	Քաղաքային զբոսայգու բարեկարգում	6000.0	8	6	4	4	22	23
18	Քաղաքապետարանի դահլիճի գույքի /նստարաններ/ ձեռքբերում	3000.0	5	5	4	4	16	35
19	Ֆուտբոլի մարզադաշտի վերանորոգում	8000.0	6	5	5	4	20	28
20	Համայնքի աղբավայրի ցանկապատում	2000.0	5	2	6	5	18	32
21	Գյուղմթերքների վաճառքի տաղավարների տեղադրում	2500.0	5	3	4	4	16	38
22	Կենդանիների սպանդանոցի կառուցում	60000.0	4	2	4	4	14	41
23	Կանաչ գոտիների ստեղծում՝ մայթեզրերին ծառատունկ կատարելով	1800.0	7	2	9	7	25	21
24	Խաղահրապարակների ստեղծում	10000.0	8	1	5	7	21	24
25	Բազմաբնակարան շենքերի բակերի բարեկարգում	8000.0	7	5	5	2	19	30
26	Բազմաբնակարան շենքերի վերանորոգում	160000.0	5	3	5	4	17	34
27	Մշակույթի կենտրոնի գույքի և սարքավորումների համալրում	8000.0	5	7	7	7	26	20
28	Երաժշտական դպրոցի գույքի և գործիքների համալրում	3050.0	6	7	9	8	30	16

Ծրագրերի առաջնահերթությունները որոշելուց հետո առանձնացվել են այն ծրագրերը (այդ թվում՝ առաջնահերթություններ չպահանջող ծրագրերը), որոնք առկա և կանխատեսվող ֆինանսական միջոցների պայմաններում հնարավոր են իրականացնել առաջիկա հինգ տարիներին: Այդ ծրագրերը ներկայացված են համայնքի ծրագրերի ամփոփագրում՝ ըստ առաջնահերթությունների (աղյուսակ 7):

Աղյուսակ 7. Համայնքի 2017-2021թթ. նախատեսվող ոլորտային ծրագրերի ամփոփագիր

Հ/հ	Ծրագրի անվանումը	Չափի միավորը	Ծրագրի քանակական ծավալը	Ծրագրի արժեքը (հազ. դրամ)	Ծրագրի կատարումն ըստ տարիների					Ծրագրի հի բյուջե	Ֆինանսավորման աղբյուրները	
					2017	2018	2019	2020	2021		Դոնոր կազմ.-եր	Պետբյուջե, այլ
1	Կառավարման ապարատի պահպանում	աշխատող	21	191500.0	36800.0	37500.0	38200.0	39000.0	40000.0	191500.0	-	-
2	Համայնքի մանկապարտեզների պահպանում	երեխա	170	146000.0	28000.0	28600.0	29200.0	29800.0	30400.0	146000.0	-	-
3	Համայնքի երաժշտական դպրոցի պահպանում	երեխա	110	78000.0	15000.0	15300.0	15600.0	15900.0	16200.0	78000.0	-	-
4	Մարզադպրոցի պահպանում	երեխա	80	45000.0	8600.0	8800.0	9000.0	9200.0	9400.0	45000.0	-	-
5	Մշակույթի կենտրոնի պահպանում	աշխատող	12	58000.0	11200.0	11400.0	11600.0	11800.0	12000.0	56000.0	-	-
6	Գրադարանի պահպանում	աշխատող	100	21000.0	3800.0	4000.0	4200.0	4400.0	4600.0	20000.0	-	-
7	Գեղարվեստի դպրոցի պահպանում	աշխատող	11	46800.0	9000.0	9200.0	9400.0	9500.0	9700.0	46800.0	-	-
8	Կոմունալ ծառայության իրականացում	աշխատող	18	135000.0	26100.0	26500.0	27000.0	27400.0	28000.0	130500.0	-	-
9	Համայնքի բնակչությանը սոցիալական օգնության տրամադրում	ընտանիք	140-150	13500.0	2300.0	2500.0	2800.0	2900.0	3000.0	13500.0	-	-
10	Ոռոգման ջրի ցանցի վերանորոգում և նոր ցանցի կառուցում	կմ	15	100000.0	20000.0	20000.0	20000.0	20000.0	20000.0	5000.0	95000.0	
11	Մշակույթի կենտրոնի վերանորոգում	քմ	2201.11	150000.0	-	50000.0	100000.0	-		-	-	150000.0
12	Անավարտ բազմաբնակարան շենքերի շինարարության վերսկսում	քմ	3000.0	650000.0	-	200000.0	200000.0	250000.0		-	-	650000.0

13	Ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգում և ասֆալտապատում	կմ	6	200000.0	40000.0	40000.0	40000.0	40000.0	40000.0	20000.0	-	180000.0
14	Նոր գերեզմանատան կառուցում	հա	6	6000.0	3000.0	1000.0	1000.0	1000.0		6000.0	-	-
15	Քաղաքի միջով անցնող ձորի սանմաքրում	կմ	3	4000.0	-	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	4000.0	-	-
16	Փողոցների գիշերային լուսավորության անցկացում	կմ	5	10000.0	2000.0	2000.0	2000.0	2000.0	2000.0	4000.0	6000.0	-
17	Քաղաքային զբոսայգու բարեկարգում	քմ	2500	6000.0	2000.0	2000.0	2000.0	-	-	1500.0	4500.0	-
18	Քաղաքապետարանի դահլիճի գույքի /նստարաններ/ ձեռքբերում	հատ	200	3000.0	1500.0	1500.0	-	-		3000.0	-	-
19	Ֆուտբոլի մարզադաշտի վերանորոգում	քմ	1.5	8000.0	4000.0	4000.0	-	-	-	4000.0	4000.0	-
20	Համայնքի աղբավայրի ցանկապատում	մ	800	2000.0	-	1000.0	1000.0	-		-	2000.0	-
21	Գյուղմթերքների վաճառքի տաղավարների տեղադրում	քմ	150	2500.0	-	-	2500.0	-		-	2500.0	-
22	Կենդանիների սպանդանոցի կառուցում	քմ	200	60000.0	-	-		-	60000.0	-	60000.0	-
23	Կանաչ գոտիների ստեղծում՝ մայթեզրերին ծառատունկ կատարելով	կմ	6	1800.0	500.0	400.0	300.0	300.0	300.0	1800.0	-	-

24	Խաղահրապարակների ստեղծում	քմ	10000	100000.0	20000.0	20000.0	20000.0	20000.0	20000.0	4000.0	96000.0	-
25	Բազմաբնակարան շենքերի բակերի բարեկարգում	քմ	4800	8000.0	1000.0	2000.0	2000.0	2000.0	1000.0	4000.0	4000.0	-
26	Բազմաբնակարան շենքերի վերանորոգում/տանիք, մուտք/	քմ	12000	160000.0	40000.0	40000.0	40000.0	40000.0		-	-	160000.0
27	Մշակույթի կենտրոնի գույքի և սարքավորումների համալրում	հատ	600	8000.0	500.0	5000.0	1000.0	1000.0	500.0	-	8000.0	-
28	Երաժշտական դպրոցի գույքի և գործիքների համալրում	հատ	160	3050.0	1000.0	500.0	500.0	500.0	850.0	-	3050.0	-

4. ՀՀԶԾ ֆինանսավորում

Ծրագրերի ֆինանսավորումն իրականացվելու է ներգրավելով հնարավոր ֆինանսական բոլոր աղբյուրները: Մասնավորապես

- Համայնքի սեփական եկամուտներ,
- Ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ
- Արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ,
- Բարեգործություն/նվիրատվություն,
- Վարկեր/փոխառություններ,
- Դոնոր կազմակերպությունների կողմից տրամադրվա միջոցներ,
- Այլ աղբյուրներ:

5. ՀՀԶԾ մշտադիտարկումը (մոնիթորինգ)

ՀՀԶԾ-ի իրականացումը Համայնքի յուրաքանչյուր տարվա բյուջեի նախագծի կազմման ծրագրային հիմքը ՀՀԶԾ-ում համապատասխան տարվա համար նախատեսված ոլորտային և բնակավայրային ծրագրերը և միջոցառումներն են, որոնց իրականացման համար հաշվարկվել են համապատասխան եկամուտներ և ծախսեր: Գործնականում, ՀՀԶԾ-ի իրականացումը հանգում է հիմնականում (չհաշված ֆինանսավորման այլ աղբյուրների հաշվին նախատեսված ծրագրերը և միջոցառումները) համայնքի գալիք հինգ տարիների բյուջեների կատարմանը՝ ՀՀԶԾ-ում ներառված յուրաքանչյուր ոլորտային կամ բնակավայրային ծրագրի ղեկավարն անձնական պատասխանատվություն է կրում ծրագրով նախատեսված աշխատանքների համակարգման, համապատասխան ծախսերի կատարման, արդյունքների ստացման, հաշվետվությունների պատրաստման և համայնքի ղեկավարին ներկայացման համար: Իրականացվող բոլոր ծրագրերը պետք է ենթարկվեն մոնիթորինգի:

Մոնիթորինգը կառավարչական գործիք է, որը հնարավորություն է տալիս հսկել ծրագրերի կատարման ընթացքը և անհրաժեշտ փոփոխություններ նախաձեռնել: Մոնիթորինգն իրականացվում է համապատասխան կատարողականի ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկություններ հավաքագրելու և ցուցանիշների փաստացի արժեքները թիրախային արժեքների հետ համեմատելու միջոցով: Համեմատության միջոցով հնարավոր է լինում չափել ծրագրի առաջընթացը, հաջողության աստիճանը, ծրագրով պայմանավորված փոփոխությունները կամ գնահատել ծրագիրն իրականացնողի կատարողականը: ՀՀԶԾ մոնիթորինգի համար մշակված մոնիթորինգի պլանը, որում սահմանում է մոնիթորինգային ցուցանիշների հավաքագրման հաճախականությունը, աղբյուրն ու մեթոդը կցվում է հավելվածում: Մոնիթորինգային ցուցանիշների մասին տեղեկություններ պետք է հավաքագրվեն կիսամյակային կամ տարեկան կտրվածքով:

Մոնիթորինգի հաշվետվությունը համայնքի ավագանուն պետք է ներկայացվի ամեն տարի, հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա առաջին եռամսյակում: Հաշվետվության մեկ օրինակ, միայն հեռահար և անմիջական նպատակների մասով, ուղարկվում է ՀՀ ՏԿԶՆ տեղական ինքնակառավարման վարչություն:

Ծրագրի մոնիթորինգի պլանը հեռահար և անմիջական նպատակների համար ցուցանիշներով, կազմված է ՀՀ ՏԿԶՆ կողմից: Ուղղակի արդյունքների և ռեսուրսների ցուցանիշները և ցուցանիշների թիրախային արժեքները սահմանված են համայնքի ղեկավարի կողմից:

6. ՀՀԶԾ վերաբերյալ իրազեկում

Համայնքի ավագանու կողմից հաստատվելուց հետո, ՀՀԶԾ-ն հրատարակվում է www.talin.am կայքում:

7. ՀՀԶԾ իրականացումը

ՀՀԶԾ-ի իրականացման ընդհանուր պատասխանատուն համայնքի ղեկավարն է: Համայնքի ավագանու կողմից ՀՀԶԾ-ի ընդունումով հաստատվում են ՀՀԶԾ-ում ներառված բոլոր ոլորտային միջոցառումները՝ ըստ ժամկետների, ֆինանսավորման և կատարման պատասխանատուների: Այսինքն, ՀՀԶԾ-ի իրականացման կարևոր գործիքը հանդիսանում է բյուջետային կամ արտաբյուջետային ֆինանսավորմամբ ոլորտային միջոցառումը, որի իրականացման պատասխանատուն, որպես կանոն, համայնքի աշխատակազմի տվյալ ոլորտի ստորաբաժանման կամ համայնքի ենթակայության կազմակերպության ղեկավարը կամ համակարգողն է՝ համայնքի ղեկավարի անմիջական հսկողությամբ:

8. ՀՀԶԾ գնահատում

ՀՀԶԾ-ի իրականացման տարեկան կամ հնգամյա գնահատումը կատարում են համատեղ ՀՀԶԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով ԽՄ-ն և ԲԱԽ-երը՝ հիմնվելով ՀՀԶԾ-ի կիսամյակային մոնիթորինգների արդյունքների վրա: Համայնքի ղեկավարը կազմակերպում և անցկացնում է ՀՀԶԾ-ի իրականացման տարեկան հաշվետվության աշխատանքային քննարկումներ, ՀՀԶԾ-ի իրականացման տարեկան հաշվետվության նախագծի հանրային բաց լսումներ և (կամ) քննարկումներ՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով ծրագրերի ու միջոցառումների իրականացման հարցերին: Հանրային քննարկումների արդյունքներով, ՀՀԶԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով ԽՄ-ն լրամշակում է ՀՀԶԾ-ի իրականացման տարեկան հաշվետվության նախագիծը, պատրաստում է դրանց վերաբերյալ ավագանուն տրամադրվող տեղեկատվությունը (ամփոփաթերթը և տեղեկանքը) և ներկայացնում համայնքի ղեկավարին: Համայնքի ղեկավարը ՀՀԶԾ-ի իրականացման տարեկան հաշվետվության լրամշակված նախագիծը և դրան կից փաստաթղթերը ներկայացնում է համայնքի ավագանու քննարկմանը և որոշման կայացմանը: ՀՀԶԾ-ի իրականացման տարեկան հաշվետվության նախագծի կազմման, քննարկման և որոշման կայացման վերաբերյալ ընթացակարգերը նույնությամբ վերաբերում են նաև ՀՀԶԾ-ի իրականացման հնգամյա հաշվետվության նախագծի կազմմանը, քննարկմանը և որոշման կայացմանը:

ՀՀԶԾ-ի վերահսկողությունն ապահովում է ՀՀԶԾ-ում ներառված ծրագրերի ամբողջական իրականացումը, ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործումն առաջադրված խնդիրները կատարելու, ակնկալվող արդյունքները ձեռք բերելու և սահմանված նպատակներին հասնելու:

համար, ծրագրերի պաշտպանվածությունը սխալներից ու ձախողումներից, ժամանակին ու ճշգրիտ տեղեկատվության ստացումը ՏԻՄ-երի ավելի հիմնավորված որոշումների կայացման համար: ՀՀՀԾ-ի վերահսկողությունը ենթադրում է՝

ՀՀՀԾ-ի մշակման, քննարկման և իրականացման ընթացակարգերի հստակ պահպանում,

- ոլորտային ծրագրերով առաջադրված խնդիրների կատարման արդյունքների ստուգում,
- ոլորտային ծրագրերի պահանջներից շեղումների պարզաբանում և պատճառների բացահայտում,
- ՀՀՀԾ-ի ծրագրերի իրականացումից ստացված արդյունքների ամփոփում և համադրում ծրագրերի նպատակների, միջոցառումների և նախատեսված արդյունքների հետ:

ՀՀՀԾ-ի վերահսկողության արդյունքները ներկայացվում են համայնքի ավագանուն՝ ի գիտություն: Հիմնվելով ՀՀՀԾ-ի իրականացման տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ համայնքի ավագանու կայացրած որոշման վրա, ՀՀՀԾ-ի վերանայման անհրաժեշտության դեպքում, համայնքի ղեկավարը ՀՀՀԾ-ում փոփոխություններ ու լրացումներ կատարելու վերաբերյալ իր և/կամ համայնքի ավագանու անդամներից ստացված բոլոր առաջարկությունները կներկայացնի համայնքի ավագանու քննարկմանը և հաստատմանը: Համայնքի ավագանու անդամների առաջարկած այն փոփոխությունները և (կամ) լրացումները, որոնք ավելացնում են ՀՀՀԾ-ի իրականացման ծախսերը, համայնքի ավագանու որոշումն ընդունվում է միայն համայնքի ղեկավարի եզրակացության առկայությամբ և ավագանու նիստին ներկա անդամների ձայների երկու երրորդով:

ՀՀՀԾ-ի փոփոխությունները և (կամ) լրացումները, ավագանու հաստատումից հետո, հրապարակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

9. ԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄ

Աշտարակ համայնքի սույն զարգացման հնգամյա ծրագիրը իրականացվելու է համայնքի ՏԻՄ-երի, աշխատակազմի, համայնքային ենթակայության կազմակերպությունների կողմից՝ համայնքի ՔՀՄՀ-ի կազմակերպությունների և խմբերի, բնակիչների մասնակցությամբ:

Համայնքի 2017-2021թթ. ՀՀՀԾ-ն ամբողջական ծավալով իրականացնելու հարցը մեծապես կախված կլինի համայնքի առաջիկա հինգ տարիների բյուջեներում 45

նախատեսվող մուտքերի (հատկապես՝ սեփական) փաստացի կատարման մակարդակից, ինչպես նաև դրանց խնայողաբար ու արդյունավետ ծախսումից: ՀՀՀԾ-ի իրականացումը շատ բանով պայմանավորված կլինի նաև այն բանից, թե համայնքի ՏԻՄ-երին ինչքանով կհաջողվի նպատակային և արդյունավետ համագործակցություն ծավալել ՀՀ պետական կառավարման համապատասխան մարմինների (հատկապես՝ ՀՀ Արագածոտնի մարզպետարանի), ՀՀ-ում (մասնավորապես՝ ՀՀ Արագածոտնի մարզում) գործող միջազգային և տեղական դոնոր, ՔՀՄՀ կազմակերպությունների և խմբերի, գործարարների հետ՝ համայնքային տնտեսությունում ապահովելու ՀՀՀԾ-ով պլանավորված ներդրումները և միջոցները

Հավելված 1 - Ծրագրերի անձնագրեր

1 Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր

«ՈՌՈԳՄԱՆ ՑԱՆՑԻ ՎԵՐԱՆԱՈՐՈԳՈՒՄ»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	1. Համայնքի գույքի և դրամական միջոցների կառավարում 2. Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանություն 3. Գյուղատնտեսության զարգացման խթանումը 4. Համայնքի բնակիչներին ոռոգման ջրով ապահովելը, որի արդյունքում նրանք կստանան բարձր բերք և կհոգան իրենց կալիքները						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	20000.0	20000.0	20000.0	20000.0	20000.0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	20000.0	20000.0	20000.0	20000.0	20000.0
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	0	0	0
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. պետական ծրագրերի ներդրմամբ ոռոգման համակարգի վերանորոգում և տարեց տարի ընդլայնում.						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ Կապիտալ ծախսեր՝ 100 000 000 Ընդհանուր բյուջեն՝ 100 000 000						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Այլ ֆինանսական ռեսուրսների անհրաժեշտություն						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Նպատակային ֆինանսավորումների բացակայություն						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչներ						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.03.2017-01.10.2021թթ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Ոռոգման ցանցի վերանորոգման ծրագրի իրականացման արդյունքում՝ . ոռոգվող տարածքներում կնվազեցվի խմելու ջուրը ոռոգման նպատակով օգտագործելու դեպքերը . Համայնքի բնակիչները կունենան իրենց տնամերձերը և վարելահողերը մշակելու և բարձրորակ բերք ստանալու հնարավորություն . Ստացված բերքի մի մասը նրանք հնարավորություն կունենան հանել շուկա վաճառքի և ստանալ եկամուտներ՝ . Նրանք կլուծեն իրենց ընտանիքների կերակրման խնդիրը և կունենան նաև լրացուցիչ եկամուտներ ընտանիքի մյուս խնդիրները հոգալու համար						

Զ Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր

«ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՎԵՐԱՆԱՈՐՈԳՈՒՄ»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	1. Համայնքի գույքի և դրամական միջոցների կառավարում 2. Համայնքում ունենալ մշակութային միջոցառումների կազմակերպման համար պատշաճ պայմաններ 3. Նախադպրոցական և արտադպրոցական դաստիարակություն 4. Համայնքի մշակութային կյանքի աշխուժացում և ազգային մշակույթի պահպանում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	50000.0	100000.0	0	0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	50000.0	100000.0	0	0
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	0	0	0
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Նախագծահաշվային փաստաթղթերի պատրաստում . 1.2. Մշակույթի կենտրոնի շենքի վերանորոգում 1.3. Վերանորոգման աշխատանքների վերահսկողություն և շահագործման հանձնում						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 15 000 000 Կապիտալ ծախսեր՝ 130 000 000 Ընդհանուր բյուջեն՝ 150 000 000						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Այլ ֆինանսական ռեսուրսների անհրաժեշտություն Շենքային պայմաններ, մինչև վերանորոգման ավարտը պարի դասեր անցկացնելու համար շինարարական ծառայություն , շինանյութ, կենտրոնին անհրաժեշտ գույք						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Կենտրոնի սաների ժամանակավոր այլ վայրում պարի դասերի իրականացում Նպատակային ֆինանսավորման բացակայություն						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչներ, համայնքապետարան						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.03.2018-01.10.2019թթ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Կենտրոնի հիմնանորոգում /հիմքերի ամրացում , տանիքի հիմնանորոգում , մետաղապլաստե պատուհանների և դռների տեղադրում , ջրամատակարարման , ջեռուցման և հակահրդեհային համակարգերի ստեղծում , գույքի ձեռքբերում և այլն/						

3 Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր

«ԱՆԱՎԱՐՏ ԲԱԶՄԱԲՆԱԿԱՐԱՆ ՇԵՆՔԵՐԻ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐՍԿՍՈՒՄ»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	1. Համայնքի գույքի և դրամական միջոցների կառավարում 2. Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանություն 3. Համայնքում բնակարանային շինարարության խթանում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	200 000,0	200.000,0	250000,0	0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	200 000,0	200.000 .0	250000,0	0
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	0	0	0
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Քոթանյան 9 հասցեում գտնվող անավարտ բաղմաբնակարան շենքի կապիտալ շինարարության վերսկսում						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 0 Կապիտալ ծախսեր՝ 650000,0 Ընդհանուր բյուջեն՝ 650000,0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Այլ ֆինանսական ռեսուրսների ներգրավում						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Նպատակային ֆինանսավորման բացակայություն						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի ժամանակավոր կացարաններում բնակվող և բնակարային պայմանների կարիք ունեցող ընտանքներ						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.04.2018-01.11.2020թթ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Քոթանյան 9 հասցեում գտնվող 1511 քմ ընդհանուր մակերեսով բաղմաբնակարան կիսակառույց շենքի կապիտալ շինարարության վերսկսում և շահագործման հանձնում						

4 Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր

«ՓՈՂՈՑՆԵՐԻ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԱՆՑԿԱՑՈՒՄ»

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	1. Համայնքի գույքի և դրամական միջոցների կառավարում 2. Ունենալ լուսավոր փողոցներ՝ բնակչության անվտանգ տեղաշարժն ապահովելու համար 3. Համայնքային ճանապարհային ենթակառուցվածքների պահպանում և շահագործում 4. Զբոսաշրջության զարգացման խթանում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	2000,0	2000,0	2000,0	2000,0	2000,0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	2000,0	2000,0	2000,0	2000,0	2000,0
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	0	0	0
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Գործող ցանցի տնտեսող լամպի տեղադրում 1.2. Ցանցի ընդլայնող հիմնական փողոցներում ցանցի ընդլայնում երկրորդային փողոցներում						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 1000,0 Կապիտալ ծախսեր՝ 9000,0 Ընդհանուր բյուջեն՝ 10000,0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Էլ. հաղորդակար, էլ սյուներ, էլ լամպեր						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Էլ. էներգիայի սակագնի թանկացում						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչներ, զբոսաշրջիկներ, համայնքապետարան						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.04.2017-01.10.2021թթ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Փողոցների, շենքերի և շինությունների գիշերային լուսավորության ապահով, գիշերային լուսավորության ընդլայնում						

5 Ծ Ր Ա Գ Ր Ի Ա Ն Ձ Ն Ա Գ Ի Ր

«ՆԵՐՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԻ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄ ԵՎ ԱՍՖԱԼՏԱՊԱՏՈՒՄ »

(Ծրագրի անվանում)

Պարտադիր խնդիր, որի լուծմանն է միտված ծրագիրը	1. Համայնքի գույքի և դրամական միջոցների կառավարում 2. Գործարար միջավայրի բարելավում և ձեռնարկատիրության խթանում 3. Համայնքի փողոցները բերել բարեկարգ վիճակի և դրանք դարձնել անցանելի ու հարմարավետ հետիոտների և տրանսպորտային միջոցների երթևեկության համար 4. Հրդեհային զարգացման խթանում 5. Համայնքի փողոցների բարեկարգում , կառուցապատում, կանաչապատում և ասֆալտապատում						
Ծրագրի անմիջական նպատակ	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	40000,0	40000,0	40000,0	40000,0	40000,0
Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներ	1.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	40000,0	40000,0	40000,0	40000,0	40000,0
	2.						
	Ցուցանիշներ	Ելակետային արժեք	Թիրախային արժեքներ				
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
		0	0	0	0	0	0
Ծրագրի հիմնական գործողությունները	1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ 1.1. Նախագծահայտարարության փաստաթղթերի ստեղծում 1.2. Փողոցների մայրերի նորոգում կամ փոխարինում նորով 1.3. Փողոցների ասֆալտապատում կամ փոխալցում 1.4. Փողոցների կանաչապատում /ծառատունկ / և բարեկարգում						
Ծրագրի բյուջեն	Ընթացիկ ծախսեր՝ 20 000,0 Կապիտալ ծախսեր՝ 180 000,0 Ընդհանուր բյուջեն՝ 200 000,0						
Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներ	Ասֆալտ , մայրերի քարեր , վարպետներ						
Ծրագրի հիմնական ռիսկերը	Նպատակային ֆինանսավորման բացակայություն , ձմռան ամիսներին ձյան մաքրման աշխատանքների ժամանակ ասֆալտի քանդվելը						
Ծրագրի հիմնական շահառուները	Համայնքի բնակիչներ , զբոսաշրջիկներ , համայնքապետարան						
Ծրագրի սկիզբ և ավարտ	01.04.2017-01.10.2021թթ.						
Ծրագրի համառոտ նկարագրություն	Քաղաքի փողոցների ու մայրերի քանդված հատվածների ասֆալտապատում և բարեկարգում						

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ԿԱՆԽԱՏԵՆՍՈՒՄ

Հ/հ	Ցուցանիշներ	Չափի միավոր	2016թ. փաստ.	2017թ. կանխ.	2018թ. կանխ.	2019թ. կանխ.	2020 թ. կանխ.	2021թ. կանխ.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Համայնքի վարչական տարածքը	հա	4395.83	4395.83	4395.83	4395.83	4395.83	4395.83	
2.	Բնակչության թիվը, այդ թվում	մարդ	7364	7400	7430	7460	7500	7550	
	կանայք	մարդ	3461	3478	3492	3506	3525	3550	
	տղամարդիկ	մարդ	3903	3922	3938	3954	3975	4000	
3.	Բնակելի առանձնատների թիվը	տուն	976	976	978	979	980	980	
	ընդհանուր մակերեսը	հազ.քմ	13.81	13.81	14.3	14.3	14.3	14.3	
4	Բնակարանների թիվը		898	898	898	898	950	950	
5.	Տեղափոխվող աղբի քանակը	տոննա	240	241	242	2403	244	245	
	այդ թվում՝ բնակչությունից	տոննա	200	201	202	203	204	205	
6.	Սանիտարական մաքրման և աղբահանության մեքենայական պարկի մեքենա-մեխանիզմների քանակը	միավոր	3	3	4	4	4	4	
7.	Սանիտարական մաքրման տարածքը	հա	3	3	4	4	5	5	
8.	Ոռոգման ցանցի երկարությունը	կմ	6.616	7.466	11.0	13.0	15.0	15.0	
9.	Խմելու ջրամատակարարման ներհամայնքային համակարգի երկարությունը	կմ	19.983	19.983	23.0	23.0	25.0	26.0	
10.	Ներհամայնքային փողոցների և ճանապարհների երկարությունը	կմ	41	41	41	41	41	41	
11.	Խոշոր եղջերավոր անասունների քանակը, այդ թվում՝	գլուխ	749	749	750	750	750	750	
	կովերի	գլուխ	426	426	450	450	450	450	
12.	Մանր եղջերավոր անասունների քանակը, այդ թվում՝	գլուխ	1216	1216	1230	1230	1230	1230	
	ոչխարների	գլուխ	1160	1160	1170	1170	1170	1170	
	այծերի	գլուխ	56	56	60	60	60	60	
13.	Առևտրի և ծառայությունների օբյեկտների թիվը, այդ թվում՝	հատ	107	108	109	110	110	110	
	առևտրի օբյեկտներ	հատ	75	76	77	77	77	77	
	բենզինի լիցքավորման կետեր	հատ	3	3	3	3	3	3	
	գազի լիցքավորման կետեր	հատ	3	3	3	3	3	3	
14.	Վարձակալությամբ տրամադրված հողերի մակերեսը	հա	93,8	96,2	98,0	99,0	100,0	100,0	
15.	Վարձակալությամբ տրամադրված հողերի օգտագործման մակարդակը	%	95	95	95	95	95	100	
16.	Բնակարանի կարիքավոր ընտանիք. թիվը	ընտ.	175	175	175	175	123	123	
17.	Նախադպրոցական հիմնարկների թիվը	հատ	2	2	2	2	2	2	
	շենքի տարածքը	քմ	3621	3621	3621	3621	3621	3621	
	երեխաների թիվը	մարդ	170	170	200	220	250	270	

	խմբերի թիվը	խումբ	6	6	7	8	9	10	
	աշխատողների թիվը	մարդ	41	41	44	47	50	54	
18.	Հանրակրթական դպրոցների թիվը	հատ	3	3	3	3	3	3	
	աշակերտների թիվը	մարդ	777	751	755	770	785	800	
	աշխատողների թիվը	մարդ	135	135	138	140	145	150	
	մանկավարժների թիվը	մարդ	125	125	127	129	131	133	
	դասարանների թիվը	դաս.	40	40	40	41	41	42	
19.	Մշակութային հիմնարկների թիվը	հատ	1	1	1	1	1	1	
	երեխաների թիվը	մարդ	75	80	85	90	95	100	
	խմբերի թիվը	խումբ	3	4	4	4	4	4	
20.	Առողջապահական հիմնարկների թիվը	հատ	1	1	1	1	1	1	
	այցելուների թիվը	մարդ	5000	5000	5000	5000	5000	5000	
	աշխատողների թիվը	մարդ	260	260	260	260	260	260	
21.	Սոցիալապես խոցելի ընտանիքների թիվը	ընտ.	1130	1130	1130	1120	1100	1080	
22.	Կենսաթոշակառուների թիվը	մարդ	1086	1086	1100	1150	1200	1250	
23.	Հաշմանդամների թիվը	մարդ	500	501	505	510	515	520	
24.	Ծնողազուրկ երեխաների թիվը	մարդ	34	34	34	34	34	34	
25.	Աշխատունակների թիվը	մարդ	4828	4828	4828	4850	4855	4860	
26.	Զբաղվածների թիվը	մարդ	1118	1118	1210	1250	1290	1330	
27.	Գործազուրկների թիվը	մարդ	3768	3768	3770	3780	3785	3790	
28.	Ընտանեկան նպաստի համակարգում հաշվառված ընտանիքներ թիվը	ընտ.	303	350	350	350	350	350	
29.	Ընտանեկան նպաստ ստացող ընտանիքների թիվը	ընտ.	231	231	230	230	230	230	
30.	Բնակչության մեկ շնչին ընկնող բյուջետային եկամուտը	հազ. դրամ	33,0	33,0	34,5	36,0	37,5	39,0	